

Domáca úloha č. 2

2-AIN-205, Leto 2017

Termín: 19.4.2017, 23:59, M-163 (pod dvere)

Skôr ako sa pustíte do riešenia domácej úlohy, oboznámte sa so všeobecnými pokynmi, ktoré sú priložené na konci tohto dokumentu. Riešenia, ktoré odovzdáte, musia byť vaše vlastné. Neopisujte a nesnažte sa nájsť riešenia v literatúre alebo na internete!

1. [20 bodov] **Delenie koristi.** Dve sovy nalovili n myší o veľkostiach $s_1 \leq s_2 \leq \dots \leq s_n$ (pre jednoduchosť predpokladajme, že všetky veľkosti sú kladné celé čísla) a teraz sedia a delia si koristiť na dve kopy A a B , aby ju mohli zaniest mladým. Vždy zoberú najmenšiu myš a hodia ju na menšiu kopy. Cieľom je rozdeliť koristiť čo najspravodlivejšie, čo sa dá vyjadriť napríklad tak, že sa snažia, aby $\max\{\sum_{i \in A} s_i, \sum_{i \in B} s_i\}$ bolo najmenšie možné.

- Ukážte, že sovy vymysleli k -aproximačný algoritmus s konštantným aproximačným faktorom. Aký je tento aproximačný faktor?
- Ukážte, že váš odhad aproximačného faktoru je tesný. To znamená, že nájdete príklad, kde podiel medzi riešením algoritmu a optimálnym riešením dosiahne k .

2. [20 bodov] **Super hra.** Máme daný orientovaný acyklický graf, pričom vrcholy sú očíslované od 1 po n tak, že hrana vedie vždy od menšieho čísla k väčšiemu. Ďalej máme daných k párov vrcholov $\{u_1, v_1\}, \{u_2, v_2\}, \dots, \{u_k, v_k\}$.

V počítačovej hre štartujeme z vrcholu 1 a vyberáme si cestu, ktorá nás privedie do vrcholu n . Ak prejdeme na tejto ceste oba vrcholy u_i a v_i , tak vyžeríme i -tu 100 bodovú prémii a prémia zmizne z hry. Chceme nájsť cestu, ktorá vyžerie najväčší možný počet bodov.

- Tento problém je NP-ťažký. Navrhnite, ako túto úlohu riešiť pomocou celočíselného lineárneho programovania. Riešením je návod, ako pre ľubovoľný vstup zostaviť príslušný celočíselný lineárny program.
- Predstavte si, že namiesto k dvojvrcholových prémie máme daných k jednovrcholových prémie $w_1, w_2, \dots, w_k$. Vždy keď prejdeme niektorým z týchto vrcholov, tak dostaneme 100 bodovú prémii a úlohou je opäť zozbierať najväčší možný počet bodov. Nájdite čo najefektívnejší algoritmus, ktorý rieši takýto zjednodušený problém. (Dá sa to v polynomiálnom čase.)
- Bonus 10 bodov:** Predstavte si, že namiesto jedného pokusu máme m pokusov. V každom pokuse môžeme zvoliť inú cestu, no vyžraté (dvojvrcholové) prémie sa pri ďalších pokusoch už znovu neobjavujú. Každá prémia sa teda cez všetky pokusy ráta len raz. Ako by ste riešili takto zmodifikovaný problém?

3. [20 bodov] **Vrcholové pokrytie, nezávislá množina a klika.** Nech $G = (V, E)$ je neorientovaný graf. Spomeňte si, že *vrcholové pokrytie* grafu je taká množina vrcholov, v ktorej má každá hrana aspoň jeden koniec, že *nezávislá množina* je taká množina vrcholov, že žiadne dva z nich nie sú spojené hranou a naopak *klika* v grafe je taká podmnožina vrcholov, z ktorých každé dva sú spojené hranou.

Množina vrcholov $U \subseteq V$ je nezávislá množina práve vtedy, keď $V - U$ je vrcholové pokrytie grafu. U je tiež nezávislá množina v grafe G práve vtedy, keď U je klika v doplnku grafu G .

Predpokladajme, že by sme poznali polynomiálny algoritmus A na nájdenie najväčšej nezávislej množiny. V nasledujúcich príkladoch buď **dokážte** tvrdenie profesora Premúdrelého **alebo nájdite kontrapríklad**.

- Najväčšiu kliku v grafe G by sme mohli hľadať tak, že jednoducho spustíme algoritmus A na doplnku grafu G . Výsledná množina vrcholov bude súčasne najväčšou klikou v grafe G . Profesor Premúdrelý tvrdí, že presne týmto istým spôsobom môžeme z polynomiálneho algoritmu s konštantným aproximačným faktorom pre hľadanie najväčšej nezávislej množiny vyrobiť algoritmus s konštantným aproximačným faktorom pre hľadanie najväčšej kliky.

b) Najmenšie vrcholové pokrytie grafu G by sme mohli hľadať tak, že jednoducho spustíme na tom istom grafe G algoritmus A , ktorý nám vráti množinu vrcholov U ako najväčšiu nezávislú množinu, a potom najmenšie vrcholové pokrytie bude jednoducho množina vrcholov $V - U$. Profesor Premúdrelý tvrdí, že tak ako v prípade a), aj tu by sme mohli rovnakým spôsobom vytvoriť z polynomiálneho algoritmu s konštantným aproximačným faktorom pre hľadanie najväčšej nezávislej množiny algoritmus s konštantným aproximačným faktorom pre hľadanie najmenšieho vrcholového pokrytia.

4. [20 bodov] **Programátorská úloha** (viď všeobecné pokyny). Na vstupe máte ohodnotený orientovaný kompletný graf s n vrcholmi. Vašou úlohou je v ňom nájsť najlacnejšiu Hamiltonovskú cestu (t.j. cestu, ktorá každý vrchol navštívi práve raz a nemusí skončiť tam, kde začína). Túto úlohu budeme riešiť pomocou celočíselného lineárneho programovania. Vašou úlohou bude napísať program, ktorý dostane na vstupe graf a na výstup vypíše celočíselný lineárny program vo formáte LP (tak ako na cvičeniach).

Od lineárneho programu požadujeme, aby obsahoval premenné $x_{1\_1}, x_{1\_2}, \dots, x_{1\_n}, x_{2\_1}, \dots, x_{n\_n}$, kde $x_{i\_j} = 1$ práve vtedy, keď v Hamiltonovskej ceste je hrana z vrchola i do vrchola j . Iné premenné môžete používať ako sa vám zachce. Navyše musí obsahovať maximálne 1000 premenných a 1000 podmienok a musí sa dať vyriešiť za maximálne 5 sekúnd.

Formát vstupu: V prvom riadku vstupu je počet vrcholov n . V ďalších n riadkoch sa nachádza matica susednosti, t.j. v každom riadku je n čísel, kde j -te číslo v i -tom riadku je c_{ij} : cena hrany, ktorá ide z vrchola i do vrchola j .

Formát výstupu: Viď: <http://lpsolve.sourceforge.net/5.0/CPLEX-format.htm>.

Obmedzenia a bodovanie: Na zisk plného počtu bodov je potrebné, aby váš program dal korektný výsledok pre vstupy, kde $n \leq 20$.

Príklad vstupu:

```
3
0 1 4
1 0 1
4 1 0
```

Príklad výstupu:

```
Minimize
obj: 1 x1_2 +4 x1_3 +1 x2_1 +1 x2_3 +4 x3_1 +1 x3_2
Subject To
ci1: x1_2 + x1_3 <= 1
ci2: x2_1 + x2_3 <= 1
ci3: x3_1 + x3_2 <= 1
co1: x2_1 + x3_1 <= 1
co2: x1_2 + x3_2 <= 1
co3: x1_3 + x2_3 <= 1
cx1: x1_2 + x1_3 + x2_1 + x3_1 >= 1
cx2: x2_1 + x2_3 + x1_2 + x3_2 >= 1
cx3: x3_2 + x2_3 + x3_1 + x1_3 >= 1
Binary
x1_2 x1_3 x2_1 x2_3 x3_1 x3_2
End
```

Všeobecné pokyny

Písomné úlohy. Písomné úlohy odovzdávajte *na papieri* (či už vytlačené alebo písané rukou) pod dvere kancelárie M-163 v stanovenom termíne. **Každý príklad odovzdajte na osobitnom liste papiera**, každý príklad bude opravovať iný človek. Na neskoro odovzdané riešenia sa nebude prihliadať. Nezabudnite na každý list jasne napísať svoje plné meno a priezvisko, v prípade že riešenie jedného príkladu je na viac listov, zopnite ich pevne spinkovacím strojčekom.

Píšte riešenia takým spôsobom, aby obsahovali všetku potrebnú informáciu na pochopenie vášho riešenia, ale súčasne aby boli stručné a ľahko pochopiteľné. Všetky tvrdenia je potrebné zdôvodniť (a to aj v prípade, že to nie je explicitne napísané v zadaní).

Ak sa v zadaní požaduje vyriešenie algoritmickej úlohy, odovzdajte najlepší algoritmus, aký viete navrhnúť. Základným kritériom na hodnotenie bude *správnosť algoritmu*, druhým kritériom bude jeho *časová, prípadne pamäťová zložitosť*. Správny ale pomalý algoritmus dostane podstatne viac bodov ako algoritmus, ktorý je síce rýchly, ale nedá správnu odpoveď na každý vstup. Neefektívne algoritmy spĺňajúce podmienky zadania dostanú cca 50% bodov. Súčasťou vášho riešenia musia byť nasledujúce časti:

- Najprv popíšte hlavnú myšlienku algoritmu.
- Vyjadrite algoritmus formou pseudokódu.
- Ak to nie je zrejmé na prvý pohľad, ukážte že váš algoritmus je správny.
- Nezabudnite na analýzu zložitosti algoritmu.

Programátorské úlohy. Pri programátorských úlohách je vašou úlohou odovzdať len funkčný program, nie je vyžadované písomné riešenie. Riešenie odovzdávate cez webové rozhranie <https://testovac.ksp.sk/tasks/>, kde bude okamžite otestované na niekoľkých vstupoch a dozviete sa koľko bodov získalo (body získate, keď všetky vstupy z danej sady vyriešite správne v časovom limite). Riešenie môžete odovzdávať aj viackrát, hodnotí sa posledné riešenie odovzdané v stanovenom termíne. Na odovzdávanie riešení je nutné sa na stránke zaregistrovať (vľavo na stránke testovača). Podrobnosti o tom, ako má váš program vyzeráť (vrátane povolených programovacích jazykov), nájdete v sekcii "Čo odovzdávať?".